

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

MIŠLJENJE
po Zahtjevu Državne regulatorne agencije za električnu energiju

Sarajevo,
veljača 2020. godine

Broj: 01-26-7-26-2 /19
Sarajevo, 06.02.2020. godine

Na temelju članka 25. stavak (1) točka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a po Zahtjevu Državne regulatorne agencije za električnu energiju, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine na 64. (šezdesetčetvrti) sjednici održanoj dana 06.02.2020. godine, donijelo je

M I Š L J E N J E

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 30.12.2019. godine pod brojem: 01-26-7-26-1/19 zaprimilo Zahtjev za mišljenje Državne regulatorne agencije za električnu energiju (u daljnjem tekstu: DERK ili Podnositelj zahtjeva) kojim se traži mišljenje u svezi usuglašenosti Nacrta odluke o transponiranju Uredbe o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije.

Podnositelj zahtjeva navodi da je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, dopisom broj: 09-1-28-4588/18 od 06.12.2018. godine, upoznalo DERK o zaključcima Ministarskog vijeća Energetske zajednice, usvojenim na sastanku održanom dana 29.11.2018. godine. Tom prilikom je usvojena i Odluka broj: D/2018/10/MC-EnC, kojom je Uredba (EU) broj: 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25.10.2011. godine o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (daljnje u tekstu: REMIT) prilagođena pravnom okviru Energetske zajednice. Svrha REMIT Uredbe je pravilno funkcioniranje i povećanje transparentnosti veleprodajnog tržišta energije te se Uredbom uspostavljaju pravila za sprječavanje zlouporaba i manipulacija na navedenom tržištu.

U svezi sa obvezama nacionalnih regulatornih tijela koje nameće REMIT Uredba, Podnositelj zahtjeva ističe da je člankom 4.2. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) definirano da nadležnosti DERK-a, između ostalog, obuhvataju stvaranje i održavanje konkurentnih tržišta, te prevenciju i kažnjavanje pohlepnog, odnosno protivkonkurentnog ponašanja.

Nacrtom odluke normiraju se samo način i rokovi transponiranja i implementacije dijela pomenute Uredbe i to onih odredaba koje su u granicama nadležnosti DERK-a, definiranim Zakonom o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini. S obzirom na navedeno, namjera je, po usvajanju navedene Odluke, provedbenim propisom transponirati dio odredaba Uredbe isključivo za oblast električne energije i to samo onih koje mogu biti predmetom reguliranja podzakonskog akta.

Točkom III Nacrta odluke propisuje da će Državna regulatorna komisija za električnu energiju bez odlaganja donijeti provedbeni akt u cilju osiguranja cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta električne energije. Ovim aktom će se uvesti jedinstvena pravila u pogledu:

- Definiranja zlouporabe tržišta u pogledu manipulacije tržištem, pokušaja manipulacije tržištem i trgovanja na temelju povlaštenih informacija,
- Uspostave novog okvira za registraciju tržišnih sudionika i nadzor veleprodajnog tržišta, u cilju otkrivanja i sprječavanja manipulacije tržištem i trgovanja na temelju povlaštenih informacija,
- Uvođenja eksplicitne zabrane zlouporabe tržišta,
- Suradnje sa Regulatornim odborom, Sekretarijatom i drugim institucijama u Energetskoj zajednici i Bosni i Hercegovini.

Točka IV ističe da će akt iz citirane točke III Nacrta odluke biti pripremljen uz uvažavanje mišljenja i preporuka Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine, a sukladno odredbama Zakona o konkurenciji.

Sukladno sa navedenim, Podnostelj zahtjeva od Konkurencijskog vijeća traži komentare i sugestije na Nacrt odluke te sukladno sa traženim Konkurencijsko vijeće ističe da:

Konkurencijsko vijeće sukladno odredbama Zakona o konkurenciji ima isključivu nadležnost u odlučivanju o postojanju zabranjenog konkurencijskog djelovanja na tržištu Bosne i Hercegovine. U okviru svojih nadležnosti Konkurencijsko vijeće u svim svojim postupcima i to za svaki konkretan slučaj utvrđuje mjerodavno tržište.

Konkurencijsko vijeće je nadležno da, sukladno članku 25. stavak (1) propisuje i daje tumačenje općih i posebnih definicija konkurencijskih pojmova te daje mišljenja i preporuke o bilo kojem aspektu konkurencije, po službenoj dužnosti ili na zahtjev državnog organa, privrednog subjekta ili društva. Također, Konkurencijsko vijeće je sukladno sa člankom 25. stavak (2) Zakona nadležno da na nacrt, prijedloge zakona i drugih propisa iz oblasti koje imaju utjecaja na tržišnu konkurenciju daje mišljenje o njihovoj usklađenosti sa Zakonom.

Člankom 4. stavak (1) Zakona zabranjeno je prešutno (tajno) dogovaranje između gospodarskih subjekata koje ima za cilj i posljedicu sprječavanje, ograničavanje i narušavanje tržišne konkurencije, što predstavlja jedan od najtežih oblika zabranjenog konkurencijskog djelovanja, odnosno kartel između sudionika na mjerodavnom tržištu. Konkurencijsko vijeće nadležno za zaštitu tržišne konkurencije, te vođenje upravnih postupaka kod zabranjenih konkurencijskih djelovanja, sukladno sa člankom 20. i člankom 25. stavak (1) točke e) i f) Zakona.

Članak 10. stavak (2) Zakona propisuje da je zabranjena zlouporaba vladajućeg položaja koja se posebno odnosi na: a) izravno ili neizravno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovačkih uvjeta kojima se ograničava konkurencija; b) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvitka na štetu potrošača; c) primjena različitih uvjeta za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj i d) zaključivanje sporazuma kojima se uvjetuje da druga strana prihvati dodatne obveze koje po svojoj naravi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma.

Obzirom na prethodno navedeno a sukladno članku 25. Zakona, DERK je u obvezi dostaviti i provedbene akte iz točke III Nacrta odluke na mišljenje o njihovoj usklađenosti sa Zakonom prije usvajanja istih.

Konkurencijsko vijeće je razmotrilo Nacrt odluke i ocijenilo da ne sadrži odredbe koje mogu sprječavati, ograničavati ili narušavati tržišnu konkurenciju, te je isti usuglašen sa Zakonom.

Ovo mišljenje se temelji na dostavljenom tekstu Nacrta odluke, te ukoliko isti odstupa od stvarnog stanja, ovo Mišljenje se ne može primijeniti.

Predsjednica

mr. Arijana Regoda-Dražić